

Dari transcript:

معادن

شهرزاد: در همی مدتی که خودت بودی، آیا ایطو مورد پیش آمده که شما ره خبر کده باشن، شما رفته باشین؟ موردش؟

نادر: ها. تقریبا سه یا چهار مورد بوده. یکی معدن ذغال سنگ سر آسیاب بود. شهرزاد: خا. که قبلا استفاده نشده، از طرف دولت رسمی استفاده نشده بود. شناسایی نشده بود. نادر: چرا. ای معدن البته استثنا بود به خاطریکه معدن سر آسیاب یکی از معادن خوب ذغال سنگ افغانستانه با کیفیت بسیار خوب. ای در زمان دولت ظاهر شاه استخراج شده بود، یک تونل بسیار خورد کنده بودن. به عمق مثلا چهل، پنجاه متر پیش رفته بودند و لیکن دیگه بیشتر از او پیش نرفت. باز بعد از او، بعد از او که بهر حال تحولات در افغانستان پیش آمد، کسی به او صورت خبر نبود. و مردم منطقه هم به خاطر جنگ ها چی شده بودن، درگیر جنگ های داخلی شده بودن. فراموش کرده بودن ای موضوع ره. و لیکن در دوران همی دولتی که رویکار آمد، یازده سپتامبر، باز اینا چیز کدن، مردم به خاطر احساس نیازی که داشتن در فصل سرما، باز آهسته آهسته رفتن سراغ ذغال سنگ. که او ره مردم به صورت غیر استاندارد استخراج می کنه. و حتی، بعضی جایش حتی تا صد متر هم پیش رفتن. که احتمال مثلا ریزش و خیلی مسایل دیگه وجود داره. به خاطریکه همی معدنی که گفتم، ای معدن ذغال سنگ بر خلاف معادن دیگه به صورت ایستاده است، یعنی به صورت افقی نیست، به صورت عمودی است که امکان داره که ذغال سنگ هایی که در سطح است اونا مثلا ریزش کنه. به همی دلیل چی، نیاز بود که مثلا از نزدیک معدن، چی شه، دیده بشه و به مردم،

شهرزاد: توضیح داده بشه

نادر: بعضی چیزها توضیح داده بشه. از جمله ای که ای معدن به صورت عمودی است، امکان ریزشش خیلی زیاد است. و خیلی گپ های دیگه که، از او. و اصل موضوع هم ای بود که او ره هم قرار است به قراردادی بتن، در این همی وقت ها، قرار است به بخش خصوصی واگذار کنن و بخش خصوصی موظف است که مسیر راهی ره که، در سمنگان است ای معدن. ای مسیر راهه باید حتما جورش کنه. و برای مردم منطقه هیچ فایده ای نداشته باشه، همیقدر خوبه که راهشان جور میشه.

شهرزاد: جور میشه، خو. خو یکی ای معدن بود، دیگه؟

نادر: یک معدن دیگه بود. معدن سنگ چی بود، مس بود. که وقتی ما اونه دیدیم تعجب کردیم به خاطریکه مقدار مسش خیلی زیاد بود. و یکی هم که ذخیره اش هم بسیار زیاد بود. ولی باز هم مشکل اصلی در منطقه همی بود که منطقه یک مقدار صعب العبور است به خاطریکه ممکن است شما راه ره جور کنین لیکن بعد از سه ماه، چهار ماه، دوباره بر اثر ریزش یا گپ های دیگه، سیلاب یا مسایل دیگه چون دره ها بسیار تنگه و جوان، امکان ریزش و سیلاب ها است. سیلاب های فصلی. باز به همی دلیل اونجه، باز او موضوع فعلا حالی مسکوت مانده تا زمانی که دولت امکاناته داشته باشه، باز در منطقه یا خودش یا بهر حال بخش خصوصی سرمایه گذاری کنه. ولی بخش خصوصی مه فکر نکنم بتانه ای ریسکه بکنه. بری ازیکه ممکنه بری سنگ های قیمتی مثل

بیروج میگن یک سنگ قیمتی. مه نام علمی اشه دقیقا در ذهنم نمانده. اون هم ممکنه در ارتفاعات اونه همو منطقه پیدا بشه. که اونم مردم استخراج می کنن به صورت پنهانی، دولت خبر نداره. شهرزاد: به خاطر ازو اگه کنن. خو.

نادر: ها. دیگه یک سفر دیگه طرف چی رفته بودم، طرف گرژیوان بود، ولایت فاریاب. که اون هم چی بود. اونجه گزارش آمده بود که احتمال وجود احجار رادیو اکتیف وجود داره مثلا، احجاری که میشه بعدا از اونا به عنوان چیز استفاده کرد، تهیه انرژی هسته ای و گپ های بعدی. ولی وقتی ما اونجه رفتیم. اونا چیز بیشتر از چی نبود، از، یک نوع چاه های گوگرد، چیزی بیشتر از او نبود. که اونا گزارش داده بودند که موجوداتی از کنار ای همی منطقه تیر میشه از بین می رن. در حالی که او منطقه وسیع نبود ومثلا قطر مثلا ممکن بود بیست به ده متر بیشتر نبود. و اون هم به دلیل وجود همی گاز سمی که بود، ارسنیک، گاز ارسنیک در منطقه، اونا از بین می رفتند. و شواهد مبنی بر وجود چی نبود، احجار رادیو اکتیف در او منطقه نبود. و شایعاتی که مردم جور کردن احتمالا نیروهای خارجی آمدن اینجه، یک سنگی ره بر داشتن با خودشان بردن، اونه همو منطقه ره هم دیدم، منطقه چیز بود. (نام دو عنصر معدنی را میگیرد) که به صورت بسیار طبیعی در درون غارها تشکیل میشن، احجار کاربوناتی هستن، اونهم ارزش اقتصادی اصلا نداره. و لیکن در تحقیقات میشه از او استفاده کرد. اون هم چی نداشت. یکی از دلایل، یکی از سفرهای ما به همی دلایل بود.

English translation:

Shaharzad: In the time when you were working there (in the ministry), were there times when they notified you (about a mine) and you went there? (Were there any) cases?

Nader: Yes, almost three or four cases. One was the Sar-Asiyab coal mine.

Shaharzad: Okay...which hadn't been used before. This mine hadn't been used by government officially and hadn't been recognized.

Nader: No. This mine was an exceptional case. The Sar-Asiyab mine is one of the very good coal mines in Afghanistan with a very good quality. This was extracted during the Zahir Shah's reign. They had dug a small tunnel. They had gone further for 40 or 50 meters, but then they didn't continue anymore. Anyways, after the changes in Afghanistan, nobody was aware of it. And the people in the region, because of the wars, were caught up in the civil wars and had forgotten this issue. But when this government came to power, after September 11th, then people went back to coal slowly because of their need in winter. They started extracting it unprofessionally. And in some parts, they went as far as 100 meters. There are possibilities of falling in and other issues. Because this mine that I am talking about, this coal mine, unlike other mines, it is a standing mine. So there is a possibility that the coals which were on the surface, may fall in. For this reason, there was a need to visit the mine and to people...

Shaharzad: Explain...

Nadir: Some things needed to be explained (to the local people), including the fact that the mine is standing, there is a high risk of it falling in, and other issues that... And the main issue was that they are giving this mine to contractors too, and sometime soon, it will be given to private sector. The private sector is obligated to fix the road. The mine is in Samangan; the company has to fix the road. Even if it has no other benefit for local people, it is good that they will fix the roads.

Shaharzad: It will be fixed. One was this mine, what were the others?

Nader: There was another mine, it was a stone mine, a copper mine. When we saw that, we were really surprised because there was so much copper. There was a big storage. But the main problem here was also the region. It is a hard-to-go [get to] to region. You may build a road, but in three, four months, again because of the landslides or other things, water-flood or other things, it will be destroyed. The valleys are very narrow and young, and there is a possibility of landslides and floods, seasonal floods. So for that reason, that issue is left aside for now until the government finds the means and can invest in the region by itself or through the help of private sector. But the private sector, I don't think [it] can risk this. There is a possibility that some valuable stones like *birooj*, I can't remember its scientific name, could be found there in heights of that region; people are extracting that secretly. The government doesn't know about it.

Shaharzad: They might (invest) because of that (valuable stone)....

Nader: Yeah. I also went to another trip to Gurziwan, in Faryab province. That too, there were reports that there might be radioactive stones. These are stones that you can use for production of nuclear energy and other things. But when we went there, there was nothing more than some kind of sulfur wells. They had reported that people who pass through this area die. That area was not big. It was not more than twenty to ten meters. And the reason that animals died was the existence of this poisonous gas: arsenic. There was no evidence of radioactive stones in the area. The rumors that people had made were because some international forces came in, they picked a stone and took it with them (and people started talking thinking that foreigners are taking away radioactive stones). I saw the region. It was a region where (he names two mine elements) are formed very naturally in the caves. They are carbonate stones and have no economic value. But you can use them for research.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use everyday. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2003-2009 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated